

USZYŚ
REAGUJ

SCENARIUSZ WARSZTATU

STREFA:
WOLNO-
SŁOWA

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

IDĘ PRZEZ LAS

Opracowaliśmy scenariusze *Usłysz Reaguj* z myślą o osobach, które prowadzą działania edukacyjne z grupami młodzieży szkolnej, studentami, dorosłymi. Szczegółowy przebieg zajęć należy dostosowywać do potrzeb konkretnej grupy.

Kluczowe zagadnienia:

uchodźcy, sytuacja na granicy, kryzys humanitarny, pomaganie.

Przed rozpoczęciem zajęć wysłuchajcie odcinka podcastu cyklu *Usłysz Reaguj* pt. *Idę przez las*.

→ **Jeżeli to możliwe,
posłuchajcie podcastu
razem.**

WPROWADZENIE

Przedstaw grupie temat spotkania, zachęć do dzielenia się własnymi obserwacjami, doświadczeniami, do swobodnego mówienia o swoich pomysłach pytaniach czy wątpliwościach.

ĆWICZENIE – BALLADA

Przypomnijcie sobie treść Ballady z odcinka podcastu *Idę przez las*. Możesz rozdać grupie teksty.

Porozmawiajcie o osobach biorących udział w Balladzie.

Czego dowiadujemy się o osobach pomagających, a czego o osobach w lesie? Kim są osoby w lesie? Kim są pomagający?

*Bogowie puszczy,
bogowie bagien,
bogowie rzek,
i wy, groźni bezimienni bogowie
szczerzący zęby drutów kolczastych
w narodowym uśmiechu,
w uścisku granic*

*wiedźcie, że my
Robimy to, co robimy, ponieważ
robimy to razem.
Robimy to, co robimy, ponieważ
mamy gdzie wracać.
Robimy to, co robimy, ponieważ
potem śpimy w łóżkach.
i śnimy o tych, co nie:*

*O tych, co między drzewami
O tych, co na gołej ziemi
O tych, co w opuszczonym domu
O tych, co pod drutami
O tych, co nad drutami
O tych, co w przestrachu
O tych, co w chłodzie
O tych, co w mrozie
O tych, co w hipotermii
O tych, co z zapaleniem płuc
i o tych, co z COVIDem*

*O tych, co bez butów
O tych, co w butach, ale za lekkich
O tych, co w butach, ale podartych
i o tych, co w butach, ale
przemoczonych*

*O tych, co idą
i o tych, co nie mają siły dalej*

*O tych, co mali
O tych, co dorośli
O tych, co małaletni bez opieki
O tych, co wieloletni pod opieką
O tych, co z krewnymi
i o tych, co samotni*

*O tych
Śnimy modlitwy, których nie
słyszycie,
gubią się w wyciu syren i furkocie
ciężarówek*

*i tylko latarka zaświeciła gdzieś
w głębi lasu
i tylko to czerwone światełko
modlitwa na baterie*

***

*W pracy aktywistycznej poza tym
wszystkim to są jeszcze ważne:
ciepłe buty,
ciepłe portki,
dobre ubrania na wierzch,
żeby był gruby sweter, taki, który nie
namaka,
żeby była kurtka, która nie moknie,
i to jeszcze ważne, żeby mieć czapkę.
Duży plecak, do którego się
zmieszczą wszystkie potrzebne
rzeczy dla tych ludzi, do których
idziemy.
Ważne, żeby się wysikać przed
wyjazdem,
i żeby spać, kiedy to możliwe.*

ĆWICZENIE Z OPUSZCZANIA DOMU - PODRÓŻ

Podzielcie się na mniejsze grupy. Przedstaw wszystkim zadanie:

Musicie opuścić swój dom. Zróbcie listę rzeczy, które zabralibyście ze sobą. Na spakowanie się macie 5 min, weźcie to, co dla Was najważniejsze.

Następnie dobierzcie się w pary. Zapoznajcie się nawzajem ze swoimi listami, porozmawiajcie o tym, czemu zabraliście właśnie te przedmioty.

Poprowadź dalej ćwiczenie:

Teraz wyobraźcie sobie, że musicie zapakować Wasz bagaż do samolotu, czy bierzecie te same rzeczy?

Musicie przesiąść się do pociągu, potem do autobusu. Czy nadal zabieracie to samo?

Na koniec czeka Was podróż na piechotę. Co bierzecie, co zostawiacie?

Idziecie przez las, przez bagna, kilka tygodni przebywacie w tych warunkach.

Co zostaje Wam z rzeczy, które zabraliście, a czego Wam brakuje?

Na koniec zróbcie wszyscy razem listę rzeczy, których potrzebujecie po kilkutygodniowym pobycie w lesie, porozmawiajcie o tym, co pojawia się na liście i dlaczego jest ważne.

O POMAGANIU UCIEKAJĄCYM

Podzielcie się na dwie grupy.

Pierwsza grupa będzie miała za zadanie opisanie osób uchodźczych przebywających na granicy polsko-białoruskiej, a druga grupa opisanie osób im pomagających.

Zapoznajcie się nawzajem ze swoimi opisami i potraktujcie je jako inspirację do dyskusji o sytuacji na polsko-białoruskim pograniczu. Jak, czym i dlaczego ta sytuacja różni się od przyjmowania osób przekraczających granicę polsko-ukraińską?

W razie potrzeby w pracy korzystajcie z [raportu Grupy Granica](https://grupagranica.pl/files/Raport-GG-Kryzys-humanitarny-napograniczu-polsko-bialoruskim.pdf):
<https://grupagranica.pl/files/Raport-GG-Kryzys-humanitarny-napograniczu-polsko-bialoruskim.pdf>

→ **Pytania pomocnicze do opisów:**

Kim są?

Co mają ze sobą?

Skąd przychodzą?

Dlaczego się tam znaleźli?

Czego potrzebują?